
اصول ضد عفونی و استریلیزاسیون

مطابق با سرفصل دروس دانشجویان اتاق عمل

■ تالیف

مصطفی روشن زاده

عضو هیات علمی دانشکده پیراپزشکی بیرجند

عالیه بهروزی فر

کارشناس اتاق عمل

■ زیر نظر

طاهره خزایی

عضو هیات علمی

و مدیر گروه اتاق عمل و هوشبری دانشکده پیراپزشکی بیرجند

■ ویراستار علمی

سمیه محمدی ناچگی

کارشناس ارشد آموزش پرستاری

سرشناسه	روشن زاده، مصطفی، ۱۳۶۲-
عنوان و نام پدیدآور	اصول ضد عفونی و استریلیزاسیون مطابق با سرفصل دروس دانشجویان اتاق عمل / تألیف مصطفی روشن زاده، عالیله بهروزی فر؛ زیر نظر طاهره خزایی؛ ویراستار علمی سمیه محمدی نافچی.
مشخصات نشر	تهران: جامعه نگر، ۱۳۹۲.
مشخصات ظاهری	۱۱۲ ص: مصور، جدول.
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۱۰۱-۲۷۰-۹
وضعیت فهرست نویسی	فیا
موضوع	ساختمان های بیمارستان - ضد عفونی
موضوع	عفونت های بیمارستانی - پیشگیری
موضوع	عفونت های بیمارستانی - بهداشت
موضوع	ضد عفونی و ضد عفونی کننده ها
شناسه افزوده	بهروزی فر، عالیله
شناسه افزوده	خزایی، طاهره، ناظر
شناسه افزوده	محمدی نافچی، سمیه، ویراستار
رده بندی کنگره	۱۳۹۲ الف ۹ ر RA۹۶۹/۶
رده بندی دیویی	۶۱۴/۳۳
شماره کتاب شناسی ملی	۳۰۰۲۶۸۰

این اثر، مشمول قانون حمایت از مؤلفان و مصنفان می باشد. هیچ بخشی از کتاب به هیچ شکلی اعم از فتوکپی، بازنویسی مطالب، ترجمه، رسانه ای از جمله کتاب، لوح فشرده، مجلات، بدون اجازه کتبی ناشر قابل استفاده نیست و موجب پیگرد قانونی می شود.

- اصول ضد عفونی و استریلیزاسیون
- تألیف: مصطفی روشن زاده، عالیله بهروزی فر
- ناشر: جامعه نگر
- نوبت و سال: اول / ۱۳۹۲ شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه
- صفحه آرای: ماریا بحری نژاد؛ طرح جلد: محبوبه اله مرادی
- لیتوگرافی: آبرنگ؛ چاپ: افروز؛ صحافی: چاوش
- بها: ۶۹۰۰ تومان
- شابک: ۹-۲۷۰-۱۰۱-۶۰۰-۹۷۸

ناشر برگزیده دانشگاهی (۱۳۹۱)

تهران: خ انقلاب - مقابل درب اصلی دانشگاه تهران - خ فخر رازی - خ نظری غربی - شماره ۴ - تلفن: ۶۶۳۹۳۱۸۷ - ۶۶۳۹۳۱۸۶

فروش اینترنتی: www.jameenegar.com

• لراک: حیدری • اردبیل: خیام • ارومیه: شاهد اینترگران • اصفهان: پارسا - کیا - رازی - پژواک • اهواز: رشد اعواز - شرق • یابل: اندیشه
- عزیزاده • بجنورد: به نشر • یروجرده: ولایت • بندرعباس: سروش • بوشهر: کتاب فروشی عمادی • بیرجند: شهر کتاب • قاش: جامعه -
نگر • تبریز: شیرنگ • بابک • تنکابن: میرچی • جهرم: کلبه کتاب • خرمدره: معلم ۲ • خرم آباد: نشر و قلم • رشت: دانشگاه آزاد پل
طالبان • ارجند - مزده • زابل: رازی • زاهدان: کالج • زنجان: شهر کتاب • ساری: هدف - دانشجو • سبزوار: نشر ارس • شیراز: مرکز
کتاب دانشگاه علوم پزشکی شیراز - جمالی • قم: قاضی • قوچان: نوآندیش • کاشان: خانه کتاب • کرمان: پایپروس • کرمانشاه: دانشمند
- جهان کتاب • گرگان: جلالی • گناباد: کتابستان • مشهد: مجد دانش - نمایشگاه علوم پزشکی • همدان: روزاندیش • یزد: بوعلی سینا
- خاتجانی

بدون شک گسترش یک رشته علمی مرهون کتب و منابع علمی معتبری است که در حیطه‌ای مختلف مربوط به آن رشته به رشته تحریر در می‌آیند. در این میان در سال‌های اخیر رشته اتاق عمل نیز بیشتر مورد توجه قرار گرفته و کتب متعددی در رابطه با آن تالیف شده است. یکی از مباحث مهم و مطرح در این رشته که در غالب واحدهای درسی نیز برای دانشجویان این رشته در نظر گرفته شده؛ اصول استریلیزاسیون و ضدعفونی است. توجه به اهمیت موضوع و حرکت در جهت اهداف علمی دانشجویان در این رشته مولفین را بر آن داشته است که در کنار سایر منابع موجود به تالیف این کتاب همت گمارند. شایان ذکر است که کتاب حاضر با رویکردی جدید به مسئله ضدعفونی و استریلیزاسیون نگریسته و سعی کرده است که خلا علمی موجود در این زمینه را جبران نماید. امید است کتاب حاضر بتواند در زمینه ارتقای علمی دانشجویان اتاق عمل نقش موثری را ایفا نماید.

فصل اول: عوامل ایجاد کننده عفونت ----- ۹

- ۱۰ • باکتری
- ۱۱ • ویروس
- ۱۳ • پریون
- ۱۳ • ویروئید
- ۱۴ • قارچ
- ۱۴ • کنترل عفونت
- ۱۵ • راهکارهای کنترل عفونت در اتاق عمل
- ۱۸ • نتیجه گیری
- ۱۹ • خلاصه
- ۲۰ • سوالات

فصل دوم: بخش استریلیزاسیون مرکزی ----- ۲۱

- نام‌های متفاوت بخش استریلیزاسیون مرکزی • ۲۲
- فضای اصلی بخش استریلیزاسیون مرکزی • ۲۳
- امکانات و تجهیزات مورد لزوم در ساختار فیزیکی CSR • ۲۳
- لوازم ویژه بخش CSR • ۲۳
- اتاق استریل فرعی • ۲۳
- خصوصیات فیزیکی بخش استریلیزاسیون مرکزی • ۲۳
- مدیریت CSR • ۲۴
- جریان کار بخش استریلیزاسیون مرکزی • ۲۵
- فعالیت‌های واحد استریلیزاسیون مرکزی • ۲۵
- نکات مورد توجه در اجرای روند استریل سازی وسایل • ۲۶
- دستورالعمل رعایت نکات ایمنی در بخش استریل مرکزی • ۲۷
- دستورالعمل شستشوی سطوح، زمین و دیوار در بخش استریل مرکزی • ۲۸
- نتیجه گیری • ۲۸
- خلاصه • ۲۸
- سوالات • ۲۹

فصل سوم: روش‌های شستشو و پاکسازی ----- ۳۱

- نظافت و پاکسازی • ۳۲
- مراحل پاکسازی در بخش CSR • ۳۲
- آماده سازی ابزار جهت شستشو و نظافت • ۳۲
- فرآیند اختیاری تمیز کردن ابزار جراحی • ۳۳
- عوامل موثر در فرآیند پاکسازی • ۳۳
- روشهای پاکسازی در بخش استریلیزاسیون مرکزی • ۳۴
- نکات مورد توجه در شستشوی وسایل • ۳۶
- مراقبت و نگهداری از ابزار • ۳۶
- دلایل خوردگی ابزار • ۳۷
- جلوگیری از خوردگی وسایل • ۳۷

نگهداری و آماده سازی ابزار • ۳۸

نتیجه گیری • ۳۹

خلاصه • ۴۰

سوالات • ۴۱

فصل چهارم: ضد عفونی کردن ----- ۴۲

سطوح ضد عفونی • ۴۴

طبقه بندی وسایل • ۴۴

ویژگی های ماده ضد عفونی ایده ال • ۴۵

نکات مورد توجه در اجرای برنامه ضد عفونی • ۴۵

نکات مورد توجه در استفاده از ضد عفونی کننده ها • ۴۵

ترکیبات کلر دار • ۵۱

قطران زغال سنگ • ۵۴

فرمالدئید • ۵۴

پراکسید هیدروژن • ۵۸

ارتوفتال الدئید • ۶۰

فنل • ۶۰

صابون ها • ۶۲

فلزات سنگین • ۶۳

نتیجه گیری • ۶۳

خلاصه • ۶۴

سوالات • ۶۶

فصل پنجم: پکینگ و بسته بندی ----- ۶۷

انواع بسته بندی • ۶۸

دلایل بسته بندی تجهیزات • ۶۸

شرایط استاندارد پوشش های بسته بندی • ۶۸

انواع پوشش های مورد استفاده در بسته بندی • ۶۸

کاغذ Medical • ۶۸

پارچه های پنبه و کتان • ۶۹

کاغذ سوپا • ۶۹

رول و Pouch • ۶۹

کاغذ کرافت • ۷۰

روش های تست عملکرد فرآیند استریلیزاسیون • ۷۰

اندیکاتورهای شیمیایی • ۷۰

اندیکاتورهای بیولوژیکال • ۷۲

دستورالعمل پکینگ در اتاق عمل • ۷۳

نتیجه گیری • ۷۳

خلاصه • ۷۳

سوالات • ۷۵

فصل ششم: اصول استریلیزاسیون ----- ۷۷

- تعریف استریل شدن طبق استاندارد • ۷۸
- عوامل موثر در زمان لازم برای استریل شدن • ۷۸
- عوامل موثر در اثر بخشی فرایند استریلیزاسیون • ۷۸
- تقسیم بندی استریلیزاسیون • ۷۹
- فور • ۷۹
- اتوکلاو • ۸۱
- اکسیداتیلن • ۸۶
- فرمالدئید • ۸۸
- اشعه‌ها • ۹۰
- فیلتراسیون • ۹۳
- نتیجه گیری • ۹۴
- خلاصه • ۹۵
- سوالات • ۹۷

فصل هفتم: نظافت در اتاق عمل ----- ۹۹

- منابع عفونت در اتاق عمل • ۱۰۰
- وسایل نظافت • ۱۰۰
- نظافت روزانه • ۱۰۰
- نظافت هفتگی • ۱۰۰
- ضد عفونی فضای اتاق عمل • ۱۰۰
- روش‌های نظافت در اتاق عمل • ۱۰۱
- محل‌ها و نقاط ایجاد کننده عفونت • ۱۰۴
- دستورالعمل نگهداری و ضد عفونی وسایل • ۱۰۴
- نتیجه گیری • ۱۰۶
- خلاصه • ۱۰۷
- سوالات • ۱۰۸